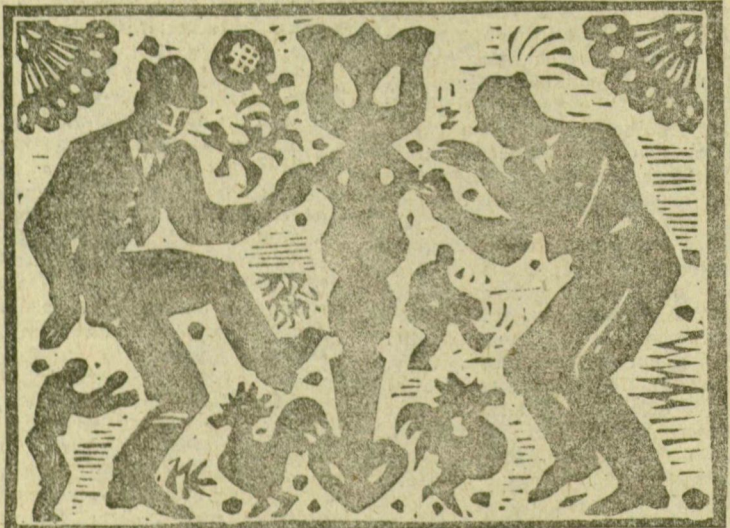
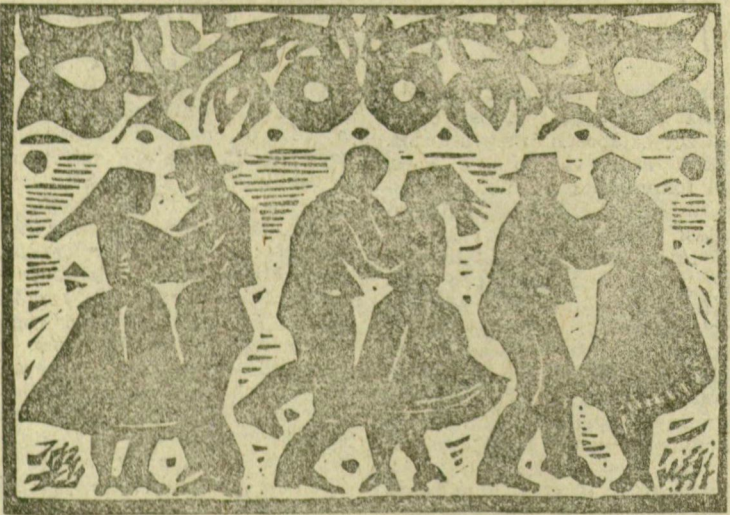

Hegyen-völgyön lakodalom

Papp György metszetei

Tizenhét éves voltam. A század elején.

A világban még egyáltalán nem tudtam eligazodni, de azt az egyet már láttam, hogy az életet megosztja a szegénység, meg a gazdagság. Ma már ez közhely, de hiszen már akkor is az volt. Csak az én ifjonti fejembe nem fért bele, hogy miért kell ennek így lenni? Valahogy én magam is ketté voltam szakadva. A szívem a magamfajta szegény gyerekekhez húzott, a Tischler Emil-félékhez, akikkel együtt rúgtuk a rongyabdát a Mars téren. De volt egy másik részem is, amely másfelé taszított, mégpedig a Városház térre, iskolatársak közé, kik kereskedő, orvos, ügyvéd, építész papával, dicsekedhettek, s a zsebükben pénz-csörögött. Ezek a fiúk az ívlámpák lila fényében úrilányokkal korozták a platólombok alatt, kerékeskorcsolyáztak a széles aszfaltburkolaton, kerékpáron száguldoztak, moziba mentek, vagy beültek nyalakodni az Arany cukrászdába.

Hogy Etel nem sokáig szolgálhatott nálunk, annak én voltam az oka. A mai napig sem tudtam ezt magamnak megbocsátani. Könnyitek lelkiismeretemen, leírom gaztettemet.

Egy adáz napsütéses kora délután, iskolából jövet, miután elfogyasztottam az Etel által előbbem tálat ebédemet, a belső szoba asztalához telepedtem, s hozzáfogtam iskolai feladataim elvégzéséhez. Nyugodtan végeztem dolgomat, anyám és húgaim valahol hűsöltek. Etel meg én egyedül voltunk a lakásban. Egyes szavakat, kiemelt mondatrészeket pirossal kellett aláhúznom, de a piros ceruza nem volt kéznél. Itt is, ott is keresni kezdtem. Kinyitottam a kredenciókot, piros ceruzát ott sem láttam, de láttam valami más pirosat, egy aprópénzzel tömött, kövérkés, kacérokó kis asszonyi erszényt, anyám pénz tárcáját. A fiókot gyorsan visszacsuktam, nehogy kísértésbe essék. Ennek a veszélye nagyon is megvolt. Hiába ültem vissza az asztal mellé, az eszem többé nem a dolgozaton, nem is a fizikán, történelmen, számtanon járt, hanem újra és újra felvilámlant benne a kacér kis erszény képe. Majd a Városház téri fiúk jutottak eszembe. Elképzeltem magam a mozi előcsarnokában sorban állva a pénztár előtt! Majd én megmutatom! Megveszem a jegyet az előadásra! És látom magam a Vince Sárival, séta közben elő-előveszem a fehér staniclit, drázzéval kínálom őt. S a képelet szárnyai a magasba emelkedtek.

Meggazdagodva mentem a Városház térre. Megnőtt a hangom a fiúk között, beleszóltam a dolgokba. Más lett a fejartásom, a mozgásom. Egvenrangúnak éreztem magam. Am a fiúk ezt észre sem vették. Micsoda csalódás! Fel sem tűnt nekik, hogy jegyet váltok, bemelegyek velük a moziba. Miként azzal sem törődtek, ha nem mentem be velük. Nem számoltak velem, Vince Sári sem lepődött meg, hogy staniclit nyújtok felé. Belenyúlt és közönyösen majszolta a drázzét. Bosszantott. „Nem érdemes ezek közé járni” — gondoltam.

Ez jó is volt így — nem mentem többet közéjük.

Sokáig nem nyúltam a piros erszényhez. De aztán mégis kikicsentem egy-egy hatóst, koronát. A Városház tér helvett a Mars tere jártam. Vettem a boltban savanyú meg erős cukrot, sorra adtam a srácoknak. Más fogadtatás! Hálások voltak. A szájuk tele volt édes nyállal. A szemük ragvógott felém. Máskor is vittem nekik ezt-azt, krumplicukrot, szentjánoskenyert mézeskalácsfélét.

Igy volt ez párszor. Aztán nagy meglepetés: hiába kínálom a srácoknak a cukorkákat, egyikük sem fogadta el. Mi történt?

— Ki vagy te, hogy annvit osztogatsz? Hunnan van neked annyi pénz? — kérdezte Böröc Bandi.

Ennek fele sem tréfa — fordult meg a fejemben.

— Mi közöd hozzá? — érlekeskedtem.

De Böröc fellépése arra mégis jó volt, hogy sokáig elkerültem a kredenciókot. Egy-két hónap

Etel

is elmúlt, mikor csak úgy kíváncsiságból, hogy ott van-e még az erszény, kihúztam megint a fiókot. Hát ott volt. Még-hozzá olyan dagadtan, annyi volt benne az apró, hogy össze se lehetett zárni. A kis pénzek közül pedig kidugta a fejét, szinte felkínálkozott, az ezüst-pénzek királya, egy ötkoronás. Húha! Csábító inger! Megfogtam vaskos testét, tapogattam.

Az ötkoronást megpróbáltam visszatolni, úgy ahogy volt, a pénzek sokaságába, de ez nem sikerült. Valójában nem is nagyon akartam. Ajtócsapódást hallottam. Szempillantás alatt zsebrevágtam a pénzt, Bori húgom jött be ekkora zörejrel. Az ötkoronásnak súlya volt, húzta lefelé a zsebetem, verdeste a combomat.

Szemerklélt az eső, a focizásból aznap nem lett semmi. Kiválasztottam öt srácot, köztük Böröcöt is:

— Gyertek velem.
— Hová? — kórusoltak.
— Meghívlak benneteket a cukrászdába.

— Cuk-ráász-dáába? — álméklodtak. Még sohasem voltam cukrászdában. En sem.

Megindultunk a Városi Park irányába. Az Aranyba nem akartam vinni őket, hátha összeakadok osztálytársaimmal. A Suhajdába mentünk. Utközben a zsebemben állandóan fogdos-tam az ötkoronást. Rossz sejtelmek kezdtek gyötörni. Félni kezdtem. Mikor a cukrászdába léptünk, remegtek a lábaim. Az asztalnál ülve a számba gyülemlett az izgalom, fogaim összezárultak. Alig jött ki a számon a megrendelés: öt jegeskávé meg tíz sütemény. Azt képeztem, rám jön az Isten verése: közönséges vasdarabbá változik zsebemben az ezüst ötkoronás.

Gyorsan kitétem a pénzt a márványlapra, hogy a szemem előtt legyen. Meg látta a felszolgáló kisasszony, lássák a srácok.

— Ejha! — szólt Böröc. — Ez meg honnan van?

— Szülinapom van. Megjött Kecskemétről a nagybátyám. Tőle kaptam — válaszoltam.

Böröc a vállát vonogatta, de nem szólt. Hozták a rendelést. Előttünk tarkállottak a habos jegeskávés poharak, a krémes sütemények. A srácok nekifogtak, én még nem. A kisasszony elé toltam az ötkoronást, hogy ne legyenek többé kétségeim.

— Fizetek — mondtam. A kisasszony visszaadott, nem is számoltam mennvit. Csak ezután kezdtem fogvasztani.

Mikor kivonultunk, a megkönnyebülés árama öntötte el szívemet.

— Jó volt, fiúk? — tettem fel a kérdést az utcán.

— Hű, az áldóját! Az a jegeskávé! A dobos! A puncs! — üvöltöttek kórusban. És ment mindenki a maga útján...

De számomra még csak most következett az igazi haddelhadd. Este már ágyban volt az egész

család. A fekete térben hallgattam az ingaóra apró lépteit. Elnyújtott szuszogások alvást jeleztek. Nekem nem jött a szememre álom. Egyszerre anyám hangját hallottam:

— Rókus, alszol? Hallod-e?
— Mi kell? — kérdi apám felriadva.

— Ez az Etel lopkodja a pénzemet. Jó ideje gyanakszom, számolok, számolok, gyorsabban fogy, nem jutok el a hó végéig. Tegnap kint voltam a piacon, az erszényemben volt egy ötkoronás meg sok apró. Nem váltottam fel az ötkoronást, nem volt rá szükségem. Vagyis a helyén maradt. Délután meg fogom az erszényt, elmegyek Bodnárnéhoz, hogy kifizetem neki a tarhonya gyűréséért a pénzt. Majd elajulok, nem találom az ötkoronást. Mi az ördög! Sietek haza, nézem a fiókot, nincs... Csakis ő volt, Etel.

Ezeket hallva dermesztő hideg ömlött rám. Félelem-hegyek omlottak a mellemre. Dideregtem. Mit tegyek hát? Mondjam-e: Etel ártatlan, a pénzt én vettem el? Vagy hallgassak? Hagyjam Etelen a vádat? Alattomosan és becsületlenül...

Reggel anyám átkutatta Etel holmiját, Etel remegve nézte.

— Mit keres a nocsága?
— Hol a bukszája? Hova tette az ötkoronást?

— Miféle ötkoronást? Jaj neköm! — rémüldözött Etel.

— Amit kivett az erszényemből.

— Jézusom! Hogy én? Hogy nyúltam volna én a nacsága erszényébe?

— Aggya csak elő azt a pénzt. Különbön hívom a rendőrt.

Etel zokogni, jajveszékélni kezdett:

— Nacságám, kéröm... apám-anyám életre... ne tessék már ilyet rámfogni...

— Hát ha nem adja vissza, fogja a bőbelevancát, oszt menjen Isten hírével. Itt a eselékönnyve, nem írom bele, hogy lopott.

Etel térdre roskadt, kezeit fordította, záporoztak a könnyei. Rakosgatta a holmiját. Amije volt, belefért egy kendőbe.

Ott álltam az előszobába, sápadtan, torokszorító büntudattal, elvetemülten, konok halgaltásban. „Te gazember! Mondd ki, mondd ki, hogy te voltál!” — furdalt, de nem volt bennem annyi mersz. Csak álltam, kövé meredten, néztem amint Etel szipogva kimegy az ajtón. Ment büntetlenül bebűnözve, összehörve, reszelketve. Gyűlöltem anyámat, saját magamat, mindent. Felkaptam összeszűzött könyveimet, s Etel után vettem magam. Hallottam a lépcsőkön lépteinek sűrű, panaszteli koppanását. Átugrottam lépcsőfokokat. Könyveim látatlanul ömlöttek. Vezekeltem. „Drága Etel! — hangzott a lel-kemben. — Én voltam! Én! Én!”

Etel megállt, szembefordult velem és azt mondta:

— Tudom, te voltál! Te voltál!

És ment tovább...

SARLÓ SÁNDOR

Sass Ervin

Horror

csa'hatatlan vagyok mondta a nagy ember és kivomta a hódolókat szemét kéjjel „látni fogtok minden éjjel”

azok látnak holdat napot emlékeikben csillagot s ha kérdezi tőlük bárki „ő tanított minket látni”

Janus-arcom

ez is én vagyok az is én egy csillanás a nap szemén anvaszülte árva költő vállain egy emberöltő

szolgálója annyi másnak rossz királynak jó királynak

ez is én vagyok az is én élek a világ tenyerén

ez is én vagyok az is én atomtöltetem a reménev

mindennapos Hirosimám a versem ha szólni kíván

ha hozzád elérni akar egyetlen szó már diadal